

mondta el zárbeszédét. Védelmezte az önkormányzatot, beszélt a nemzetiségi viszonyokról s polemizált Trutia Péterrel; védelmezte az erd. magy. közművelődési egyesület törekvéseit s hangsúlyozta e hazafias intézmény jogosultságát. Öt percnyi szünet után Tisza Kálmán miniszterelnök szólalt fel s öt negyedórán át tartó polemikus beszédben védelmezte a törvényjavaslat nevezetesebb intézkedéseit. Hosszasabban foglalkozott a Bartha Miklós, Helfy Ignác, Ugron Gábor, Apponyi Albert gr., Szilágyi Dezső, Veszter Imre és Horánszky Nándor beszédeivel. Védekezett az ellen a vád ellen, hogy ő csak experimentál; czélja az, hogy az adminisztráció javíttassék a régi, megszokott keretben, s ettől csak akkor térne el, ha meggyőződnek, hogy a czélt ebben a keretben elérni nem lehet. Beszédét a jobb-olad gyakran helyeselte s végül meg is éljenezte. Még Veszter Imre tett rövid megjegyzést félreértett szavainak helyreigazítása végett s ezzel a vita véget ért.

A törvényjavaslat fölött kedden szavazott a ház, még pedig természetesen név szerint. A szavazás eredménye volt: az elnök s 40 horvát képviselő nem vevén részt a szavazásban, a javaslatra igennel szavazott 207, nemmel 141, távol volt 63; a javaslat tehát 66 szavazattöbbséggel fogadtatott el. Ezután névszerűen szavazásra került Neusiedler képv. határozati javaslata, mely szerint a városokra nézve külön javaslat lenne előterjesztendő. E határozati javaslatot elfogadta 133, nem fogadta el 178, távol volt 100 képviselő; a határozati javaslat tehát csak 45 többséggel vettettet el.

A részletes tárgyalás szerdán vette kezdetét. A tanácskozás itt-ott nagy zajjal folyt, sőt ingerült jelenetek sem hiányoztak. Zajos ellenmondást idézett elő az ellenzék részéről Dárday Sándor előadónak az a nyilatkozata, hogy a függetlenségi párt a megyék szuverenitásának álláspontján áll. Ez ülésen a 10-ik 5-ig haladtak.

Megszívlelendők a népfelkelési törvényjavaslat alkalmából.

Sokra mentünk már. Ugy látszik, hogy csakugyan halad, a ki megindul. Hogy nagyratörő nemzet vagyunk s próbálgatjuk, hogy a nagyság netovábbját miként érhetők el biztosabban és minél hamarabb: azt már maga a „Székelyföld“ olvasó közönsége előtt is ismeretes népfelkelési törvényjavaslat igazolja.

Nem elég sujtó, nem elég nyomasztó a teher, mely manapság a nemzetre nehezül, nem

elég óriási és szármalmas a vergődés, mely között az állam kerekai vergődnek; még válságosabbá kell tenni a nemzet, az állam életét. Vagy tán mint az aranyuk próbája a tűz, a magyar nemzetnek a nyomorúság a próbája?

A magyar nemzeti közszellem a magyar közművelődési egyesületek megteremtésével megtestesíteni siett az azt a nagy eszmét, melynek megtestesítésére a magyar nemzet keletnyugoti állásánál fogva hivatva van. Ezért nem kimél munkát, pénzt, fáradságot, s ugyanakkor a népfelkelési törvényjavaslatban oly közállapot megteremtése czéloztatik, mely megbénítja a társadalom munkaképességét s akadályozza a kulturai haladást. Ki fog tűnni ez az alábbiakból.

A magyar állam eddig polgári állam volt, a népfelkelési törvényjavaslatlaltal a katonai állam lenne; tehát egy új nagy és oly alkotással állanánk szemben, mely nemcsak a közállapotot változtatná meg, hanem bizonyos tekintetekben a mai hadviselés rendszerét és jellemét is.

És ez történnék a fegyveres béke biztosítása czéljából. Oly kísérlet, mely után, a magyar nemzet szellemi és anyagi viszonyait tekintve, csak a teljes lefegyverzés következhetne be.

Nem egyszer halljuk több oldalról a panaszt és szemrehányó korholásokat, hogy a hadseregnél hiányzik a méltán és jogosan ohajtott magyar szellem? De jogosultak-e ily körülmények között a szemrehányások? Lássuk csak, hogy is állunk e tekintetben.

Társadalmi életünkben egy anyagi, mint szellemi tekintetben igen sok fejleszteni valóval találkozunk. Ismeretes mindnyájunk előtt azon megdöbbentő körülmény, hogy népünk ép testi fejlődésének hiánya miatt némely vidék az évről évre hátramaradt hadjuttalékokat — mint a 4-ik korosztálynak legújabb történet berendeléséből is látszik — még a négy korosztályból sem képes kiadni. Ennek oka egyszerűen magyarázatot leli a nemzet anyagi hanyatlásában és e hanyatlásból eredő általános közegészségi nyomorúságos viszonyokban. De hanyatlást észlelünk a magyar nemzeti harczias szellem kultuszában is. E harczias szellem hanyatlásának oka pedig, mint egyik szomorú jelzője szellemi életünknek, szintén feltárlható a társadalmi közszellemben nyilvánuló bizonyos erkölcsi gyöngékedésben.

„Fiatalságunk — mint egyik jeles publicistánk nagyon találóan jellemzi — szeret ugyan a régi harczai dicsőség sugaraiban tetszelegni, de magát távol tartja a hadi szolgálattól. Kerüli a katonai pályát, mialatt tódul jogásznak, mintha prókátort fogások-

kal s tollharczban lehetne megmenteni a haza jövőjét. Tódul oly pályára, mely már-már tisztességes megélhetést sem adhat a pályázók túltömöttsége miatt. És elhanyagol oly állást, melyet betölteni hivatás-szerűleg — a haza érdekében — kötelességekben állana.

Ezért aztán szegények vagyunk képzett magyar tisztokban a hadseregnél és oda jutottunk, hogy a tisztán magyar sorozednél is elvértve találkozzunk magyar emberrel, nem is említve a nemzetiségekkel vegyes zászlóaljakat, hol magyarul értő vagy beszélő ember már épen nincs s a tisztikart idegenek képezik.

E szavak eléggé fájdalmasan igazolják a magyar ifjúság indolenciáját és azon érzéketlenségét, melyet a nemzetiségekkel szemben már csak a magyar közművelődés eszméjének fejlesztése és érvényre emelése szempontjából is le kellene vetköznie. De hát e mellett mily tisztességes életmódot nyújtó pálya ez!

Ugy a hadseregnél, mint a honvédségnél is jelentkező ezen szomorú helyzetet a magyar közművelődési egyesületek lennének hivatva bár némileg segíteni. Ezeknek kell lassanként a társadalom minden rétegét átalakítani, azokat a magasabb nemzeti közművelődés eszméjének megnyerni, öntudatos működésükkel oda hatni, hogy a magyar ifjúság tartsa hazája és nemzete iránti erkölcsi és honfiai kötelességének a számára itt kijelölt helyet betölteni.

Csak — oh! — a magyar közművelődés ez irányban ható működésének óriási gátaként áll utjában a magyar népfelkelési törvényjavaslat eszméje a katonai államban, ha ugyanis a magyar társadalomnak minden fegyvert fogható tagja kivétel nélkül 42, illetőleg 60 éves koráig szükség esetén harczba hívható és pedig nemcsak bent az országban, saját tűzhelye védelmére, hanem az ország határain túl az ellenség elűzésére is.

Tudjuk, hogy magyar tisztjeink nincsenek. És most, ha életbe lépnek a népfelkelő hadsereg, honnan állanak elő a vezénylő tisztok és parancsnokok? Hát bizonyára idegenek foglalnák el a mi örökségünket, idegenek tölténék be a magyar parancsnokló tiszt állomásokat, mialatt a hadi szolgálatot kerülő magyar ifjúság mint közlegénység szerepelne az új katonai alkotmányban. És a hadsereg szellemének magyarrá teremtése visszalöketné talán századokra s a magyar közművelődési egyesületek működésének utja új akadályok előtt állana, a magyar kulturális haladás pedig megbéníttatnék. Mert nem szabad egy perczig sem felednünk,

hogy egy hadseregnek szellemét mindig a vezénylő tisztikar adja meg.

Magyar tisztikarról, magyar vezénylőkről, magyar parancsnokokról kell tehát mindenekelett a hadseregnél úgy, mint a honvédségnél gondoskodni, ha a magyar közszellem követelte kulturai magasabb fejlődést ösztönén meg akarják szerezni nemzetünk számára s ha meg akarják honosítani a magyar szellemet saját otthonában.

Ezt pedig nem érhetjük el és idegen lesz a magyar szellem saját hazájában mindaddig, míg — mint már fennebb is említém — a magyar sorozedekben a magyar elem el nem foglalja a maga helyét, míg az intelligencia, a magyar ifjúság teljes odaadással nem siet eleget tenni hadi kötelezettségének. Addig korai minden panasz, korholás és javeszékelés a magyar szellem hiánya fölött.

A mulasztás büne önfejlünkterheli; minden panasz önfejlünkre hull vissza. Legyünk igazságosak mindenekfölött; ha „a haza mindenekelett“, tegyük meg a haza iránti kötelességünket, mely önmagunk iránti kötelesség; ha önmagunknak nem vagyunk jók, kinek fogunk azok lenni?

Ide irányuljon a társadalom, a kormány, a hon minden polgárának figyelme, s ha e téren megtesznek mindent, ekkor lesz aztán jogos a panasz s a magyar szellem és vezénylet követelése.

Vagy a magyar fiatalság talán azért idegenkedik a katonai szolgálattól, mert azon hiedelemben él, hogy a hadsereg mai közösége mellett meg van fosztva annak magyar kontingense magyar nemzeti jellemétől, vagyis, hogy a mai közjogi alapon és fogalom mellett nem létezik más, csak „oszták“ hadsereg?

E hiedelem a mily téves politikai felfogás, ép oly vastag tévedésen alapszik. „Mert — a mint egyik jeles írónk mondja — az osztrák és magyar monarchiának közös hadserege közjogilag ép oly kevésbé lehet kizárólag osztrák, mint nem lehet az a dolog természeténél fogva magyar; de mint egy közös czélra törekvő két corpus: külön véve mindenik a monarchia közjogi fogalmának felel meg. A közös hadsereg magyar complexuma tehát annyival tökéletesebben fog megfelelni a magyar állam speciális érdekeinek is, minél magyarabb szellem fogja azt átlengeni.“

A följényre vergődött magyar nemzeti harczias szellem ez esetben bizonyára csak emelné a magyar nemzet tekintélyét, fellevenítené az ősi dicsőség és nagyság fényét egy monarchia osztrák kontingense, mint Európa többi népei előtt.

Csak hogy e magasztos cél felé vezető

dog, hogy férje oly figyelmes! és úgy látszik, mintha szórakozottsága is eltűnt volna. Bár csak ilyen maradna mindig!...

... Már nyugovóra tért a nap; végső sugaraai bearayozták a vidéket. Beállt az este, mikor a városba érkeztek. Lakásuk elé érve, Irma nem győz eleget bámulni a fölött, hogy az ablakok ki vannak világítva.

— Mi az, Béla? — kérde férjétől.
— Nem tudom — felelé a férj, sokat mondon mosolyogva.

— Menjünk, nézzük meg. Látogatóink vannak talán.

Dudolva vezeti föl nejét a lépcsőkön. Olyan jókedvű! Figyel, de semmi neszt sem hall a teremből. Még minden csöndes. Kitarja az ajtót s Irma lábait földbe gyökereznek a bámulattól.

Egy hosszú asztal, teljes fényben ragyogva, görnyed előtte. Nevével földszittelt törtek, virágok a virágtartóban. Az éteszközök tündöklő csillognak. Egy fehér asztalkendőn koszorú nyugszik virágból. Béla oda vezeti nejét az asztalhoz.

— Angyalom! — kiált föl boldogan — ez a te helyed. És ott, amott... mindjárt meg fogod látni azokat, a kiket szeretsz.

— Béla, Béla! — kiált fel Irma meglepetve és férje nyakába borul. — Sokat tettél értem!

— Hahaha! — nevet férje. — Csak azt akartam látni: hogyan égnek a gyertyák azokban az új tartókban. Ma reggel vettem.

Majd bizonyos ürügy alatt eltávozva, kéri a szolgálat, félre híván:

— Nem jött levél? Senki se mondott le? — Senki.

— Mind, de mind eljönnek! — kiált hangosan. — Nem mondott senki le. Pompás! Hahaha! Ismerem én embereimet. Estélyünk vidám, pompás leend.

— A patvarba! hol maradnak? — folytatja tovább és aggodva pislog az óra felé. Már nyolcz óra. Ugy látszik, barátim nagyon el vannak foglalva valahol. Kész minden?

— Minden! Akár tüstént találhat a szakácsné.

Percz percz után mulik, az idő óriási léptekkel halad. Már félkilenczre! Végre kilenczet üt az óra. A férj eszeveszetten rohan a szobában föl-alá, aztán kinéz az ablakon.

— Drága Béla, talán csak nem felejtetél el valamit?

— Semmit sem felejtettem el! — ordít a férj dühösen. — Tudom jól, hogy szórakozott vagyok, de ma minden erőmet összeszedtem, hogy ne feledjek semmit. Ma nem voltam a régi. Még a dugaszhoz is itt van, azon a helyen, a hol a barátod fog ülni; ott a hátvánkos, mert tudom, hogy mindig hátfájásról panaszkodik. Oda pedig, a hova az a kővér kereskedő fog ülni, a legerősebb széket állítottam. Semmit se felejtettem el.

— A meghívókat is szétküldötted? — kérde neje pironkodva.

A férj megáll és mozdulatlanul néz maga elé.

— A meghívókat? — ismétli magában,

miközben az óra élesen, gyorsan üti el a tizedet.

— A meghívó levelek! — kiáltja mindig hangosabban. Egyszerre homlokára üt, hogy szinte Irma is megsajnálja.

— Ott vannak hivatalosbám íróasztalán! Mindjárt elhozom és szétküldöm. Félóra alatt rendben lesz minden.

— Talán csak nem gondold, hogy barátaid éjjel tizenegy órakor látogatába menjenek valahova? — szól közbe Irma. Egész nap boldog volt, s ime, most mily keserű a vége!

— Jó, akkor hát magunk eszünk! — szól a férj. — Ugy is azt mondtam ma reggel, hogy egyedül leszünk! — teszi hozzá keserű humorral.

Irmának minden kedve elment az evéstől. Férje is úgy érzi, mintha lehült volna: csak szomjazik. Egyik poharat a másik után ittíti.

— Micsoda árkózt szórakozottság! — kiált föl, a harmadik üveget felbontva. Minden olyan felségesen volt elkészítve, minden olyan jól sikerült! Hát még ezután a sok tréfa, gunyolódás, ha kitudják az egészet! (Irmácska rózsás ajkai csacsogják el közvetlenül.)

Másnap olyan arcoczal, mely a legboldobab áprilisi napnál is rutabb, megy a hivatalba. Egy barátjával találkozik, a kis szintén a meghívottakhoz tartozott.

— Tegnap este meg akartunk látogatni néhány jó emberemmel; már házad előtt voltunk, de visszafordultunk, ablakaidról sejtve, hogy valami multság van nálad.

— Semmi multság! — válaszolt a férj boszusan.

— Senki, semmi?

— Egyedül voltam a nőmmel!

— Ugy?! Hahaha! Ezt csakugyan nem hiszem. A ki nejevel egyedül van, az nem fogja kivilágítani minden termét.

— De már miért ne? Ha van olaja, vagy gyertyája, és ha abban kedvét leli? Különbözik kinek mi köze hozzá?

Kedvetlenül halad tovább. Ajkát harapja mérgében...! Még ez is hozzá!... Átkozott szórakozottság! Végre hivatalába ér. Ott fektésznek a meghívók az asztalon. Összeszedi és írkokával azonnal postára küldi valamennyit. Azután hozzá ül a munkához, hogy kipótolja a mulasztást.

És este? A meghívott barátok összejönnek a legszebb ünneplő öltözetben. Csodálkoznak, mikor látják, hogy valamennyi ablak sötét. De azért felhaladnak a lépcsőkön és csejgetnek.

A cseléd kilép. Meg van zavarodva és nem tud az egészről semmit.

— Hol a nagyságos ur?

A cseléd a diszes vendégsereg elé áll és nekibátorodó hangon kiáltja:

— A nagyságos ur elment a színházba feleségétől együtt!

Átkozott szórakozottság!

(Gondüző.)

utunkban ismét a népfelkelési törvényjavaslatban és annak netán életbelépő alkotásában a mai kor szellemének legtorzabb szülöttjét látjuk.

Kérdzhetné valaki: hát ugyan miért? Hát bizony azért, mert tudjuk, hogy az állam és társadalomnak jövője, léte és biztosítása a nemzet munkakerejében és szívósságában van letéve, mint élő tőkében. A jelenlegi hadserevezet is nagy teherként súlyosodik az államra, bénítólag hat a társadalom munka-képességére és kulturai haladására. Ezt a népfelkelési törvényjavaslatban nyilvánuló mai liberális felfogás nem látszik elismerni. Nem elégcszik meg azzal, hogy a társadalomnak minden, a katonai szolgálatra alkalmas tagja csak bizonyos évekre legyen katonára, védje a hazát, ha kell, vagyonával és vérével, fizesse az adót, szóval: viselje az állam és társadalom minden néven nevezendő terheit, hanem már most megkívánja még azt is, hogy szükség esetén 60 éves koráig harczba hívható — hogy ne mondjuk, mérszárszékre hurcolható — legyen.

(Folytatása következik.)

Felvidéki.

Márczius 15.

Nemzeti szabadságunk és szabadságharcunk évfordulója ez évben először lett megünnepele Csik-Szeredában az 1848—49-beli honvédek csikmegyei egylete által. Több mint 130 öreg honvéd jelent meg az ünnepélyre, mely alkalommal az egylet egyszersmind évi rendes közgyűlését tartotta meg a „Csillag” nagytermében.

Reggel fél 9 órakor három tarackklövés jelezte az ünnepély kezdetét. Fodor Ignác elnök a gyűlést a nagy nap emlékéhez méltó magasztos és lelkes beszéddel nyitotta meg s felkérte a közgyűlést, hogy zászló alatt vonuljon a helybeli róm. kath. templomba, Istennek halát adandó azon kegyért, hogy édes hazánkat visszaadta nekünk, s hogy imádkozhassanak a szabadságharc alatt elesett és azután elhalt bajtársakért, s addig a gyűlést felfüggeszti.

Közgyűlés lelkesedéssel fogadta ezen indítványt s zászló alatt szép rendben templomba vonult, hol az istenisztelet megkezdése előtt a korus „Isten, áldd meg a magyart” és mise végeztével a „Szózat”-ot exequálta.

Istenisztelet után visszament az egylet a „Csillag” termébe, hol Fodor Ignác elnök a gyűlést ismét megnyitván, felkérte Benedek István titkár, hogy az általa szerkesztett, „Gál Sándor emlékezete” című emlékböszédet olvassa fel.

Benedek István titkár a közgyűlés feszült figyelmével mellett olvasta fel a nagybecsű emlékiratot, melyet elég érdekesnek tartunk arra, hogy lapunk közelebbi számban t. olvasóinkkal megismertessünk.

Titkár ez alkalommal az egyletnek átadta azon proklamációt, melyet Gál Sándor sajátkezűleg javitva és aláírva 1848. június 15-én a székely nemzethez intézett s melyet lapunk jövő számban közölni fogunk.

Imets F. Jákó indítványa folytán ugy az elnöki megnyitó beszéd, valamint ezen emlékböszéd szó szerint jegyzőkönyvbe iktatni határozatotott.

Ezután az egylet évi működését magában foglaló titkári jelentés olvastatott fel, melyet a közgyűlés helyeslőleg tudomásul vett. Több tárgy nem lévén, elnök a gyűlést bezárta.

Gyűlés után kedélyes társas-ebéden vett részt az egylet választmánya és több egyleti tag, mely alatt az első pohárköszöntőt Fodor Ignác elnök ő felsége apostoli királyunkra és felséges családjára mondotta; ezután felköszöntötte Imets F. Jákó Fodor Ignác egyleti elnököt, Benedek István titkárt és a választmányt; Lakatos Mihály Imets F. Jákót, melyben egyszersmind felkérte, hogy az 1884-ben tervezett, de meg nem tartott márczius 15-ki ünnepélyre szerzett költeményt olvassa fel. Ezen kérést az asztaltársaság is hathatósan támogatván, Imets F. Jákó elhozta és felolvasta következő alkalmi költeményét:

Márczius 15., 1884.

Ezernyolczszáz negyvennyolczba' Oriási riadóza

Hangzott fel a költő szava:

„Talpra magyar! hí a haza!”

Ezernyolczszáz nyolczvannégynben,

Ugyane nagy napra kelten,

Mit daloljon meg a költő?!

Eltölt már egy emberöltő.

Érinthetné tán ugyancsak

Hurjait a régi lantnak;

Népszabadság, szabad sajtó,

Egyenlőség volt a jelszó.

Eskü élet és halálra!

A ki hátrál: bitang, gyáva!

Mégis lehet, a ki kéri:

Ezeket ma hogy s ki érti?

Népszabadság! oh, be szép szó!

Imádatra lenne méltó.

De hol annak a határa?

S az adókban mi az ára?

Hogyha nincsen benne erkölcs,

Mit nemesse, jóra felkölt:

Szabad lehet-e a tömeg?

És ha mozdul: vajh hol áll meg?

Ezernyolczszáz nyolczvannégynben

Mindenkinek szabad minden!

Szabad a nép, teszen mindent;

Nem fél urat, nem fél Istent.

Ingóvá lett minden jószág,

Licizálja a zsidóság;

Szabad a nép, urat játszik,

De nyomora messze látszik...

Egyenlőség, testvériség!

Értök sokan éltök' vitték.

És ha nézed: tényleg hol van?

Feltalálod tán a holdban...

Kor, műveltség, pénz, nemesség,

Érdek, állás összeveszték;

Czél az egyik, eszköz a más:

Egyenlőség — csak csalódás.

Szabad szó és szabad sajtó!

— Nem szabad szó s nem szakajtó —

Ez az elvek nagy csatája, —

Egyik élte, más halála.

E szabad szó és e sajtó

Kárhozatra s üdvre ajtó;

Kard, a melynek kettős éle

Sebre és ép tagra ér le.

Ezernyolczszáz nyolczvannégynben

Termel a gép szörnyűképen;

S még ha magyar volna: hagyján!

Idégség érzik hangján.

Napilapja, rossz regénye,

Kétes elve, váltott nyelve:

Márcziusi nap viharja,

Mely a szántást is kimarja.

A magyarok Istenére

Esküdött az ifjú vére;

Lelke nem volt megromolva,

Lángja nem szállt el, mint polyva;

Nagy eszmékért lelkesüle,

S diadalt bár félig üle:

A mit érzett, tett s munkála,

A világ ma is csudálja.

Ezernyolczszáz nyolczvannégynben

Hol e Honnaki ifja? kérdem.

Hol az eszme, melyre vágya?

És hevének mi a tárgya?

Szólj, vad önzés, kéj, kiáltás,

Modern erkölcs, gyáva kétség!

Szólj! ha majd út a nagy óra:

Ki ül fel a riadóra?!

De ne, még ne szóljatok ti!

Lelkembem egy eszme forr ki:

Azt a negyvennyolczas számot

Nyolczvannégynben megtalálod.

Álmos nyolczszáz nyolczvannégynben

Száll ki ezen a földrezen! [ben]

A mely átélte itt egy ezret:

Sohasem vész el a nemzet!

Viharos tetszés és taps követte a költemény felolvasását s a választmány elhatározta ennek is jegyzőkönyvbe iktatását.

Ezután a társaság széles jó kedvében éjeli 12 óráig mulatott együtt, miközben elhatározatotott az is, hogy az egylet jövő évben márczius 15-ki szélesebb körben és nagyobb ünnepélylyel fogja megülni.

Hugor.

Viszonzválasz

Ambrus Albert szeszgyáros urnak.

„A Rendőrség” című cikkemre adott válaszára a következőket jegyzem meg:

Fogadja őszinte köszönetemet, hogy Ön is megerősíti, illetőleg beismeri a szeszgyárak kifolyásaira vonatkozólag általam irtak valóságát, midőn kijelenti, hogy csak közelebb-ről is 15 frtig megbüntették. Tehát a miket

irtam, azok között megállapodásunk szerint is tények, habár szomorú tények; a tények előtt pedig a szavak elhangzanak.

Polemizálni én nem fogok, hiszen arra okom nincs; de ha volna, akkor sem tenném, mert a polemia-szeretetről százszorta nagyobb az Ambrus A. ur személye irtai tiszteletem.

M-i.

Különfelék.

— Kézdi-Vásárhely város képviselő-testülete pénteken gyűlést tartott, melyen azonban a megjelent tagok csekély számánál fogva csak az 1885. évi gyámpéztári mérleg került szükségességénél fogva tárgyalás alá, mely egyhangulag elfogadtatván, felterjesztése elhatározatotott.

— Az idei ujencozás Háromszék megye területére következőleg van megállapítva: márczius 27., 29., 30. és 31-én Orbai-járás részéről Kovásznán; április 1-én utazás Kézdi-Vásárhelyre; április 2., 3., 5., 6. és 7-én Kézdi-sorozat-járás részéről Kézdi-Vásárhelyt; április 8-án Sósmező részéről; április 9-én K.-Vásárhely részéről; április 10-én utazás Bereczkba, 12-én sorozás Bereczk város részéről; április 13. és 14-én utazás Bereczkból Sepsi-Szentgyörgyre; április 15-én sorozás Sepsi-Szentgyörgy város részéről, 16., 17., 19., 20. és 21-én Sepsi-járás részéről Sepsi-Szentgyörgyön; 22-én utazás Nagy-Ajtára; 23., 24., 25. és 26-án a husvéti ünnepek miatt szünet; 27., 28. és 29-én sorozás a miklósvári járás részéről.

— Időjárásunk Háromszéken. A mint az előjelekből várni lehetett, a tavasz fagygyal, hóval köszöntött be. Márczius 19-én, a hivatalos tavasz első napján — egy rövidke mo-soly után — ismét elborult a tavasz arczata, s már 20-án vastag hótakaró borítja a földet. A mint értesítnek, a hegyek alatt főlising vastag hó esett.

— A sorozás Csik-Szeredában folyó hó 24-én tartatik.

— Halálözások. Csikmadéfalvi Zöld László folyó hó 16-án végelgyengülés következtében elhalt. Farkas Lajosné csiksomlyói kereskedő neje folyó hó 17-én tüdőgyulladásban meghalt.

— Márczius 15-ke a csiksomlyói gymnasiumban. Márczius 15-ike alkalmából a csiksomlyói róm. kath. főgymnasium ifjuságának „Önképző-kör”-e márczius 14-én saját szerény körében dísz-ülést vagyis emlékünnepélyt tartott, melynek mozzanatai következők valának: Merza János VIII. oszt. tanuló, az önképzőkör elnöke, felolvasást tartott, melyben élénk színekben tüntette fel az 1848. évi márczius 15-iki eseményeket és vívmányokat, megemlékezvén különösen Petőfi Sándorról, ki az ifjuságnak vezére vala; buzdította az ifjuságot, rámutatva annak, mint a haza reményeinek, majd pedig öntudatos, de önzetlen polgárainak hazafias valódi kötelességeire. Azután Endes Antal VII. oszt. tanuló szavalta Petőfinek „15-dik márczius, 1848.” című költeményét. Lelkesülten és egész átérzéssel adta elő a darabban egymást követő eseményeket. Majd Rézsegh Lajos VII. oszt. tanuló szavalta „A hazáról” című költeményét Petőfinek. Észlelhető átérzéssel tüntette ki az azt átlengő hazafias érzelmeket. Továbbá Csűrös Imre VI. oszt. tanuló szavalta Petőfi „Talpra magyar!” kezdetű riadóját lelkesültséggel és kitartó emelkedett érzés kíséretében. Végre Szekeres József V. oszt. tanuló Petőfi „Honfidal”-át szavalta el. A darabok előadása és a kis ünnepély teljesen sikerült; különösen az önképzőköri elnök beszéde minden tekintetben gondos kidolgozásra vallott. A kör vezetője Bodosi Lajos tanár ur elismerést mondott az ünnepély tényezőinek hazafias szellemű és nemes irányu buzgolkodásukért; s indítványára határozatba ment, hogy elnök alkalmi jeles beszédje a kör „Haladás” című irott albumába beirattassék. — Kár volt, hogy a rendezőség ezen ünnepélyre az érdeklődőbb közönséget, melyre a tanuló ifjuság hazafias és meg nem vesztegetett irányu törekvése szintén jótékony benyomást gyakorolhatott volna, meghívni emulasztotta. Gr.

— A gyergyó-ditrói tanítói önképzőkör, olvasó-egylet és műkedvelő szintársulat az

ottani szegény tanulók javára Gy.-Ditróban a polg. isk. dísztermében folyó évi márczius 15-én nemzeti hazafias ünnepélyt rendezett a következő műsorral: I. nappali rész. Reggel 9 órakor a helybeli plebánia templomban ünnepélyes isteni tisztelet tartatott. II. esti rész. 1) „Hymnus” Kölcseytől, énekelte a polg. isk. tanuló ifjusága. 2) „Talpra magyar” Petőfőtől, szavalta Gaál Miklós olvasóköri tag. 3) „1848. márczius 15.” történelmi felolvasás Vranesits Gyula polg. isk. tanítótól. 4) „Szózat” Vörösmartytól, énekelte a polg. isk. tanuló ifjusága. 5) „Magyar hölgy”, Vörösmartytól, szavalta a műkedvelő szintársulat egyik tagja. 6) „Duett”, zongorán négy kézre előadták Vendl Aladár és Vendl Aladár polg. isk. igazgató. 7) „Alkalmi költemény”, irta és szavalta Vendl Aladár polg. isk. igazgató. 8) „Inzurgensek indulója”, énekelte a polg. isk. tanuló ifjusága. Az ünnepélyt társas vacsora követte.

— A párisi munkakiállítás és a magyar kormány. A kereskedelmi miniszter leiratot intézett az orsz. iparegyesülethez, melyben kifejti, hogy a közgazdasági érdekek nem szólnak a mellett, hogy a magyarországi munkások részt vegyenek az ez év folyamán Párisban rendezendő nemzetk. munka-kiállításban. Fölhívja ennél fogva az egyesületet, hogy ugy saját hatáskörében, valamint a területén működő ipartestületek és iparegyesületek útján hason oda, hogy az iparossegédek és gyári munkások kellő módon nyertjenek fölvilágosítást az e kiállítással járó anyagi terhekről, valamint arról, hogy ezzel anyagi előny egyáltalán nem jár, miért is saját jól fölfogott érdekükben a résztvétel től lehetőleg tartózkodjanak.

— A miniszter zsebe. Montero Rios, az új spanyol kabinet igazságügyminisztere, nem tartozik a legjobb kedvű adakozók közé. Legújában is igen eklatánsul bebizonyította azt a madridi közönségnek. Nagy föltűnést keltett ugyanis, hogy az új miniszter még soha sem jelent meg az udvarnál, sőt mi több, az Enlalia infansón lakodalmára sem ment el. Találgatták mindenfelé, hogy mi az oka a miniszter önkényes remeteségének. Végre egy csipős nyelvű madridi újság eleveníre tapintott a kérdésnek. Kijelentette, hogy Montero Rios csak azért vállalkozik a szerényen rejtőző ibolya szerepére, mert nincs udvari díszruhája s az aranyhimetű miniszteri frakkért sajnálja a pénzt. S Madridban mindenki nevetve irta alá ezt az indokolást, a mi elég fényes bizonyossága annak, hogy a miniszter zsebe a legmegnyithatatlabb dolgok közé tartozik.

— Az angol misszió lemezárllása. Egy londoni távirat szerint ma már egész bizonyossá vehető, hogy Hannington püspököt és missziójának ötven tagját Mtéza ugandai császár parancsára felkoncizolták. A londoni misszió-egyesület kedden kapta Zanzibárból a szörnyű mérszárlás hírért. A hír négy misszióbéli angoltól származik, a kiknek sikerült megmenekülni. Hannington püspök Uganda határán meglepően szíves fogadásra talált. Mtéza t. i. a püspök elé katonai őrséget küldött, mely az egész missziót Nyanga tóhoz kísérte. A kíséret tagjai természetesen csupa olyanokból állottak, a kik barátjai az európaiknak. Ezek távollétében azonban az ellenpárt magához ragadt minden befolyást s a mocsaras tartományokban kitört himlőjárvány még növelte a betolakodók ellen való gyűlöletet. A mint Hannington a Nyanga tóhoz érkezett, nagy meglepetésére igen barátságatlanul fogadták. A misszionáriusok és a kíséretük nagyon sokat szenvedtek a nép dühének kitörései miatt. Mtéza császár meglehetősen sokáig nem hajtott a környezetére, mely azt kívánta, hogy a misszionáriusokat ölje meg, s ezáltal a szörnyű betegségeknek vessenek véget. De, mikor az anyák meghalt gyermekeik holttestét a tópartjára hozták s ott a császárt okolták, hogy a fehérek megtűrése által a szörnyű csapást földézte, akkor a nép nagy izgalmomba jött. Mire Mtéza a fehérek kivégzését elhatározta. A kivégzés a köztéren történt. Legelőször Mtéza császár a maga kezével levágta a Hannington püspök fejét s azután megölte a saját unokatestvérét, ki a missziót egész az utolsó pillanatig védelmezte. A misszió többi tagjait a főhivatalnokok s oly

